njih politike je denar. Dr. Brejc, ali Vas je kaj sram?

Pomoč kmetom. Kakor se brzojavi, dovolilo je poljedelsko ministerstvo po naprošbi naprednih poslancev Nagele in dr. Steinwender 50.000 K za podporo hudo prizadete kmetije.

Zastrupiti se je hotel s karbidom v Celovcu neki ekonom St. Z. iz Lipnice. K sreči so ga rešili.

Z nožmi so se stepli fantje v Celovcu; pri temu je bil čevljar F. Ostroška težko ranjen.

Pazite na orodje. V Bistrici vzel je neki fant pištolo iz omare; pri temu se je sprožila; kroglja je šla nesrečnežu v trebuh in ga tako težko ranila, da je čez par dni umrl.

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Mali Hanzek je nekje slišal, da se naredi iz volovega mesa dobro župo. Ob priliki vpraša nekdo Hanzeka: „Ti, ali veš, kaj je vol?“ — „O ja“, odgovori deček, „vol je taka krava, ki ne daje mleka, temveč župo“.

Zopet potres. 13. t. m. so čutili v zgornji Italiji, zlasti v Benetkah, Genovi, Milanu, Florenci in Padui, nadalje v Gorici, Reki itd. močni potres, ki pa ni napravil mnogo škode. Celo v Celovcu se je sunke čutilo. V Benetkah so pričeli zvonovi peti. Ljudstvo je priteklo vse zbegano na ceste.

Mednarodna razstava hmelja v Berlinu 1908.

Na to razstavo, ki jo je priredila poskusna in učna postaja za pivovarstvo v času od 11. do 18. oktobra 1908, so poslali razun iz Nemčije hmelj tudi iz Belgije, Angleške, Francoske, Avstrije, Rusije in Ogrske. Tudi amerikanski hmelj je bil pripravljen, a ni prišel pravočasno v Berlin. Po množini hmelja, ki se prideluje v kaki deželi, se je delil v posamezna okrožja. Avstrijski hmelj je bil razdeljen v osem okrožij in sicer I. Žatec, II. Uštek, III. Polep, IV. Duba, V. Štajersko, VI. Galicija, VII. Moravsko in VIII. Nižja Avstrija. Južnoštajersko hmeljarsko društvo je poslalo od 23 hmeljarjev 34 vzorcev po 4 kg in ravno toliko po 1 kg posebni predkomisiji, ki je bila ustanovljena na Dunaju. Ta je pripustila samo 25 vzorcev na razstavo; k tem so še prišli štirje vzorci iz Vzhodnje Stajerske. Ocenjeval se je hmelj po okoliših na ta način, da so priznali ocenjevavci posameznim vzorcem za razne dobre in slabe lastnosti določeno večje ali manjše število točk. Število slabih točk se je na to odštelo od števila dobrih in ostanek je potem odločal pri razdelitvi nagrad.

Pri ocenjevanju dobrih lastnosti se je oziralo na: 1. trgatev (število točk: za najslabšega 1, za najboljšega tri); 2. posušitev (točke 1 do 5); 3. barva in luč (1 do 10; 4. rast grozda, njegova oblika in enakomernost; oblika reclja in množina semena (1 do 15); 5. množina lupulina (1 do 15) in 6. duh in okus (1 do 15).

Pri ocenjevanju slabih lastnosti se je oziralo na 1. plesnjivost, škodljivce, črnoto (število točk 15 do 0); 2. napake, ki so nastale po nepravilnem ravnanju, raztrganost, rjava lupulina, duh po dimu i. t. d. (točk 15 do 0).

Največje število točk, namreč 60, je dobil hmelj iz Nemčije in sicer iz četrtega nasadnega okrožja, iz Virtemberškega in Badenskega. Temu je sledil avstrijski hmelj (Žatec) s 56½, potem ogrski z 51, ruski s 44 in belgijski s 37 točkami. Francoski hmelj je dobil dve drugi darili; število točk na vzorcih ni bilo razvidno. Angleška se je udeležila razstave le s prepariranim hmeljem, ki pa se ni ocenjeval.

Avstrijski hmelj se je tako-le ocenil: 1. Žatec 56½. 2. Južna Štajerska 54. 3. Moravska 51½, 4. Uštek 51. 5. Galicija 48½. 6. Duba 48. 7. Vzhodnja Štajerska 48. 8. Polep 46 in 9. Gornja Avstrija 38 točk.

Južnoštajerski hmelj se je tako klasificiral: Zlato kolajno (1. darilo) je dobila gospa Fani Kukec za pozen hmelj, ki je dosegel sledeče število točk: (3 + 5 + 10 + 12 + 11 + 13) — (0 + 0) = 54; dve srebrni kolajni (2. darilo) je dobil gospod župan Jožef Širca in sicer za zgodnji hmelj: (2½ + 5 + 9 + 11 + 11 + 13) — (0 + 0) = 51½ in za srednje zgodnji hmelj: (3 + 5 + 10 + 12 + 10 + 12) — (0 + 1) = 51; srebrno kolajno je nadalje dobil gospod državni poslanec Franc Roblek za srednjezgodnji hmelj: (3 + 5 + 9 + 11 + 10 + 12) — (0 + 0 = 50. Po eno bronasto kolajno (3. darilo) so dobili gospodje Karl Janič za srednjezgodnji hmelj: (3 + 5 + 9 + 13 + 9 + 10) — (0+0) = 49, gospod Vincenc Janič v Celju za srednjezgodnji hmelj: (3 + 5 + 9 + 13 + 9 + 11) — (0 + 1) = 49 in gospod Franc Oset na Vranskem za srednje zgodnji hmelj: (2½ + 5 + 10 + 11 + 9 + 11) — (0 + 0) = 48½.

Hmelj ostalih razstavljacev, ki niso dobili nobenih nagrad, se je sledeče ocenil: srednjezgodnji hmelj gospoda Jožefa Cigana 45½, enaka vrsta gospoda Martina Ocvirka na mali Pirešici 44, enaka vrsta gospe Fani Kukec 42½, pozni hmelj gospoda V. Janič v Celju 43, srednjezgodnji hmelj pospoda Janeza Apala na Vranskem 43, pozni hmelj gospoda Antona Plaskana v Braslovčah 42½, srednjezgodnji hmelj gospoda Fridriha 42½, enaka vrsta gospoda Franc Rajšterja v Šoštanju 42, enaka vrsta gospoda graščaka Otona Pollacka pri Novem Kloštru 42, enaka vrsta gospoda Ježovnika v Arji vasi 42, pozen hmelj gospoda Jožefa Cigana 41½, enaka vrsta gospoda N. Zanierja v Št. Pavlu pri Preboldu 40½, srednjezgodnji hmelj gosp. Karla viteza pl. Haupt 40, enaka vrsta gospoda N. Zanierja v Št. Pavlu pri Preboldu 39, pozni hmelj gospoda dr. Bergmanna 39, srednjezgodnji hmelj gospoda Antona Plaskana v Braslovčah 38 in pozen hmelj gospoda graščaka barona Knoblocha 36 točk. Vzorcev ostalih producentev komisija ni pustila na razstavo.

Iz vsega navedenega se vidi, da zavzema južnoštajerski hmelj med avstrijskim drugo mesto. Če trobijo torej češki hmeljarji v svet: „Češki hmelj, najboljši na svetu“, lahko tudi mi rečemo: „Južnoštajerski hmelj, drugi najboljši na svetu“.

Popolnoma objektivna presoja dobrote našega hmelja na berolinski razstavi je zanj najvažnejšega in največjega pomena. Ta presoja se je že porabila s tem, da se je pri tuzemskih in inozemskih pivovarnah uvedla in začela direktna, velika reklama za naš hmelj. Za južnoštajerske hmeljarje še torej ni prišel čas, da bi obupali.

Gospodarske.

Zlati stari časi. Stare priče, ki so živele za časa desetine in robote, umirajo polagoma med kmeti. Škoda jih je! Ti stari možje niso navadno posebni hvalivci zlatih starih časov, ko se je neki godilo kmetu strašansko dobro. To trdijo namreč dandanes ljudje, ki vedo o tedanjih časih davki in naklade komaj polovico današnjih, zato pa so imeli ljudje tudi druge neprilike, radi katerih plačuje današnji kmet rad veče davke. V zlatem starem času se je storilo n. pr. za okrajne in občinske poti presneto malo, pravzaprav nič. Oskrbniki starih patrimonijalnih sodnij so rabili za tedanjega kmeta pač nelepi izrek: »kmet ne stori nič, če ga ne prisili bič«. Oglejmo si danes, kaj se je vse naredilo glede cest, mostov in prometnih poti vseh vrst. Mnogi kraji bili so še pred 50 leti osobito po zimi popolnoma zaprti vsakemu prometu. Milijoni so se morali v novejšem času porabiti, da se je popravilo, kar so zamudili pred nami rodovi. Lepe in gladke ceste vežejo dandanes najbolj odstranjene kraje in so za potovanje s konjem ali peš prijetne. Kaj vse je mogel narediti današnji rod glede šolskih poslopij! Tu pa tam nahajajo se še vedno stare šole; v njenih temnih in neprijaznih prostorih bila je mladina takorekoč nakopičena. Dandanes ima skoraj vsaka vas praktično urejeno šolo in ako se je iskalo nekdaj za šolo zapuščeno, neprijazno poslopje, šteje se danes šola h najlepšim zidališčem v občini. In ne po krivici! Šola je podoba občine in ona se ne sezida kakor misli ta pa oni čudak, za učitelja, ampak za vso mladino dotične šolske občine. Ljudska šola je v pravem pomenu občna hiša, hiša za bogate in za uboge. Če tudi so se naklade v mnogih občinah in okrajih v tem oziru jako zvečale, morali bi vendar vsi razsodni možje stroške za duševno obzorje naših prihodnjih kmetovalcev brez mrmranja prenašati. Sedaj oglejmo si naše današnje kmetije, koliko se je tu od 50 let sem spremenilo in koliko je vse to stalo! Majhna okenca, ki so bila po zimi trdo zabita, so večinoma izginila. Tudi kmet zna dandanes ceniti vrednost svetlega in prijetnega stanovališča in tudi če je moral poseči globoko v žep, posnel je meščane, ki s polnim pravom najbolj čislajo svitlo in zračno stanovanje. Tudi hlevi so se v tem oziru na različne načine spremenili. Na mestu nizkih hlevov, kjer je mogla živina komaj pokoncu stati in kjer je skrbelo za svetlobo in zrak nekoliko majčkenih lukenj, so nastali večinoma obširni, svetli in prezračljivi hlevi in živina ima v mnogih slučajih dandanes boljše bivališče, nego pred 50 ali 100 leti sam gospodar. Seveda je v tem oziru pri naših kmetih še mnogo dela. To vse je stalo precejšnje svote in ako se kriči radi d[illegible] hudih dolgov, v katere je kmet zabredel, se mo[illegible] na vse te okoliščine obzir. Stari so seveda lahko [illegible] tolarje in goldinarja po nogovicah in skrinjah a[illegible] šivali po telovnikih in suknjah, kajti malo kate[illegible] prednikov je storil kaj posebnega za svoj dom, [illegible] čimo še o tem, da bi poskrbeli za javni blag[illegible] pravo cest, šol, bolnišnic, občinskih domov itd. [illegible] rodovi bodo imeli v tem oziru boljše, četudi [illegible] stavile na nje spet nove zahteve. Popolnoma [illegible] pravično je zato, če si pomaga kaka občina, [illegible] zidati n. pr. šolo, napraviti vodovod itd. s tem, da [illegible] potreben kapital za 50 do 60 let na posodo in [illegible] sili tudi naslednike h plačevanju. Nam bi bilo jak[illegible] če bi začeli s tem že naši predniki in bi prišel [illegible] čevanja prej h koncu. Kdor toraj preveč hv[illegible] stare čase, ni navadno najboljše o ti stvari pou[illegible] naši stariši so imeli svojo žalost in veselje kakor [illegible] in tudi našim naslednikom se ne bo boljše d[illegible] Plačevanja ni zamogel do sedaj še nikdo odpra[illegible]

Prakt. [illegible]

Ne pustite konj žejo trpeti. Pri težk[illegible] ali v vročih dnevih, ko se konji hudo pote, [illegible] večkrat napajati. Seveda z merom in s ciljem. [illegible] konj ne sme piti premrzle vode in preveč. Daj [illegible] stanv in z nekaj pesti otrob zmešano vodo.

Kako naj koze molzemo. Kolikor m[illegible] sklenjeno roko. Vse nategovanje in trganje [illegible] opustiti. Najbolje molzemo od zgoraj navzdol [illegible] enim pritiskom in ne vsedimo se na stran, amp[illegible] koze.

Z namakanjem travnikov moramo [illegible] mnogo dobre krme. Namakanje travnikov v [illegible] spomladi je zavoljo tega dobro, da dobijo dovol[illegible] nih snovij in da se rast zgodaj vzbudi. Poletn[illegible] kanje ima pa namen, da se travina očesa branijo [illegible] in osmoje, ter se tako dobiček osigura. Zamak[illegible] leti ob času suše naj nadomešča dež in iz tega [illegible] pravila za uporabo. V jeseni in spomladi naj [illegible] mnogo vode in delj časa, da tako dovedemo [illegible] mogoče več redilnih snovij travnikom. Poletno [illegible] nje travnikov zadostuje v manjši meri in se po[illegible] enakomernih predsledkih. Mnogo vode dalj [illegible] istem prostoru povzroči, da se zemlja preveč o[illegible] trava počasneje raste.

Škripanje vrat se lahko odpravi, ako [illegible] del z ospičenim svinčnikom drgnemo. Grafit je z[illegible] dobro mazilo.

Mlade gosi najlažje spoznamo na šibke[illegible] in na svetli barvi kože na nogah. Pri zaklani p[illegible] se naj gleda na to, da je meso povsodi belo [illegible] ne pa da bi imelo temne maroge ali da bi b[illegible] modrikasto. Temne maroge pod kožo prihajajo od s[illegible] krvi in so siguren znak, da žival ni popolnoma [illegible] vela. To pa je le takrat mogoče, ako je žival [illegible] bolezni poginila in se ji je potem po smrti z[illegible] vrat prerezal, bi bilo videti, kakor da bi bila za[illegible]

Komarji v kleti. Komarji, kateri v veliki[illegible] žinah na stenah in stropu v kleti sedijo, pokon[illegible] najhitreje, ako se z sotro brezovo metlo, posebno [illegible] lih dnevih, ko komarji ne morejo leteti, raz ste[illegible] metajo in požigajo.

Svarilo. Kakor se nam je poročalo od za[illegible] strani, je razposlala vlada na vse večje kraje na O[illegible] okrožnice, s katerimi obvešča, da se nahajata v L[illegible] 2 vagona amerikanske rdeče detelje, in svari p[illegible] kupom dotičnega semena. Ker bodo skoro gotovo se [illegible] ljubljanske tvrdke na to, da se ta detelja, kolik[illegible] goče tudi na Štajerskem razpeča, ista je pa man[illegible] in je tudi nevarno, da se raznese amerikanska d[illegible] predenica, sklenil je osrednji odbor v seji z dne [illegible] nuarja 1909 v listih »Landw. Mitteilungen« in »[illegible] darski Glasnik« kmetovavce in somenarje na Štaj[illegible] svariti pred nakupom amerikanskega deteljnega s[illegible]

Listnica uredništva in up[illegible] vništva.

x. y.: Ne, hofrat še ni doslej na očitanje n[illegible] ga društva v Ptuju, da je lagal in obrekoval, od[illegible] Saj itak veste, da ima Ptoj prokleto debelo kožo [illegible] spada med tiste ljudi, ki se hladnokrvno obrišejo [illegible] zdravijo in grejo naprej, ako jim kdo v obraz plju[illegible]

z.: Ježovnik doslej še ni niti z besedico odgovo[illegible] očitanje, da je proti kmetom glasoval. Korajža ve[illegible]

Koroschek Christophes, Ill.: Denar sprejeli; [illegible] darja dne 31. 12. 1908 odposlali. Pozdrav! — K[illegible]

Ormuž: Plačano do 1. 4. 1910. — **Straunig,** [illegible] Plačano do 31. 12. 1909. — **Jesenik,** Bochum: [illegible] denar za koledar naprej, kajti povzetje je zelo dr[illegible]

Lončarič, Utah: Denar sprejeli; plačano do 1. 9. [illegible] Koledar smo odposlali. Lepa hvala! — **Piri[illegible]** Bartolome: Plačano do 1. 8. 1909. — **G. L[illegible]** Trofin: Ker Fl. doslej še ni denarja poslal, smo lis[illegible] vili. — **Bonšek,** Bozen: Na šek ste napisali le [illegible] ime brez naslova; poslali smo torej list tja, od k[illegible] denar poslali.

Loterijske številke.

Gradec, dne 9. januarja: 84, 63, 16, 8[illegible]

Trst, dne 16. januarja: 25, 28, 63, 5[illegible]

Kdor hoče na naše inzerate odgovor[illegible] priloži vprašalnemu pismu retur-marko. [illegible] marke ne pošiljamo odgovora.